

Præterea & illud iam didici non esse tutum, cui non sit opus, cum eiusmodi philosophis agitare conuiuium.

LVCIANICI CONVIVIÏ SIVE LAPITHAE. DES.

ERAS. ROTEROD. INTERP. FINIS.

LVCIANVS DE A

STROLOGIA, DES. ERAS. ROT. INTERP.

DE cælo, deq; astris est nobis institutus sermo. Non de ipsis quidē astris, neq; ipso de cælo, uerū de diuinatione ac ueritate, quæ ab illis in hominum uitâ proficiscitur. Neq; rursus mihi libellus hic se traditurū aut docturum profitetur, quo pacto diuinationem hanc assequi liceat. Sed illud queror, doctos omnes cū in cæteris omnibus exerceāt sese, suisq; omnibus tradant, solam Astrologiam nec habere in precio, nec exercere. Atqui hoc doctrinæ genus uetustum est, neq; nuper ad nos peruenit, sed inuentum est prisorum regum, quos Dī amabant. At huius ætatis mortales nō solum inscitia socordiāq; uerū etiam odio laboris, diuersa ab illis sentiūt. Cumq; forte inciderint in eos, qui falsa prædicunt, tū & astra culpant, & ipsam Astrologiā habent exosam, neq; salutarē eam, neq; ueridicā arbitrātes. Sed artē magis falsam atq; inanē, haud recte, sicuti mihi quidē uidet, sentiētes. Neq; enim ob imperitiā fabri, ars ipsa culpatur, neq; ob cantoris inscitia, ipsa musica parū est erudita: quin illi potius artium sunt ignari. Cæterū ars unaquæq; suapte natura scita est. Primū igitur Aethiopes hanc rationē mortalibus tradiderūt. In causa fuit partim gētis eius sapiētia. Nā cæteris quoq; in rebus Aethiopes reliq; hoies antecellūt sapiētia. Partim regionis quā incolūt opportunitas, propterea quod apud eos perpetua sit cæli serenitas, trāquillitasq; neq; patiuntur anni mutationes, sed eadē tēperie uiuunt. Itaq; cum primū uiderēt lunam nō semper eodē uultu apparentem, sed uaria subinde specie, & in aliā atq; aliam uerti formā, uisa est illis ea res admiratione atq; disquisitione digna. Deinde cū inquisissent, reppererunt hanc esse earū rerum causam, quod lunæ nō esset lumen propriū, sed à sole mutuātū. Inuenerūt aut & reliquarū stellarū motus, harū quas nos erroneas appellamus, nā stellarum hæ solæ mouent, naturamq; earum ac potestatē, & effectus, quos unaquæq; præstet nominibus quoq; inditis, nō illis quidē utcūq; uisum est, confictis: sed quæ notæ rerū essent. Hæc igitur in cælo perspexerunt Aethiopes, mox Aegyptiis finitimis artem imperfectā tradiderūt. Porrò Aegyptiū diuinandi rationem, quā ab illis dimidiatā acceperāt, in maius puexerunt, quippe quod mensurā etiā, ad quā unaquæq; stella

stella moueretur, indicarint. Ad hæc annorum, mensium, horarumq; numerū instituerunt. Ac menses quidem illi luna metiuntur, atq; eius recurſu finiunt. Annum uero ſole, & huius circuitu metiuntur. Quin his etiam maiora oſtenderunt. Nam ex uniuerſo cælo reliquiq; ſtellis, & errantibus & fixis, neq; ſimul cum cæteris ſeſe mouentibus, duodecim partes effecerunt in his quæ mouentur, & unamquæq; ſuis animantibus repræſentarunt, partim marinis, partim homine, partim feris, partim uolatilibus, partim pecudibus. Vnde & ſacra Aegyptiorum uarie ſiunt. Neq; enim omnes Aegyptij, ex omnibus duodecim partibus diuinabant. Sed alij alijs utebantur partibus. Itaq; arietem colunt, qui ad arietem ſpectabant: piſcibus non ueſcuntur, qui piſces annotarant. Nec hircum mactant, qui Capricornum uiderant, atq; alij item alia uenerabantur, quæ quiſq; inuenerat. Quin taurum etiam ob honorē cœleſtis tauri colunt. Nam Apis apud illos, res in primis ſacra. regionem ſortitus eſt, & qui eā incolunt partem, oraculum quoq; dicarunt, ſignum uidelicet diuinationis, quā à cœleſte tauro petunt. Ac nō multo poſt Libyes quoq; artem hanc ſunt aggreſſi. Siquidem & oraculum quod eſt apud illos Ammonis, ad cœlum, & huius ſcientiam refertur, iuxta Ammonem, quem illi arietis ſpecie fingunt. Calluerunt autem hæc omnia & Babylonij, atq; hi quidem affirmant ſe primos omniū fuiſſe. Verum ut ego exiſtimo, multo poſterius ad hos ſcientia peruenit. At uero Græci nec ab Aethiopiſibus, nec Aegyptijs de Astrologia quicq; audierunt. Verum illis Orpheus Oeagro Callipæq; prognatus, primus iſta monſtrauit, non ille quidem admodum dilucide, neq; rem clare docuit, ſed præſtigijs ac myſticis inuolucris obtexit. Sic enim illi uiſum eſt. Nam concinnata lyra, Orgia inſtituit, ſacraſq; cantiones decantabat. Porrò lyra cum ſeptem haberet chordas concentum mobilium ſtellarum repræſentabat. Hæc conquirens atq; hæc agitās Orpheus, omnia delineabat, omniaq; uincebat. Neq; enim illam hominis lyram ſpectabant, neq; illi alterius muſices ſtudioſum erat, uerū hæc magna illa Orphei lyra. Hiſce rebus cum Græci honorem habere uellent, locum illi in ipſo cælo designarunt, & compluſculæ ſtellæ uocantur Orphei lyra. Quod ſi quando Orpheum uideris uel ſaxo expreſſum, uel coloribus effictum, ſedet in medio, canenti ſimilis, manibus tenens lyram. Circum hunc animantium innumera multitudo, inter quæ & homo & taurus & leo. Cūq; horum ſingula uideris, fac horum mihi memineris, cuiuſmodi ſit illius cantus, cuiuſmodi lyra. Cuiuſmodi taurus & cuiuſmodi leo Orpheū audiant. Quod ſi eorū quæ dico, cauſas intelligas, tum & in cælo harū unumquodq; contēplator. Fertur autē & Tireſia genere Bœotius, diuinandi gloria multum celebris fuiſſe. Hūc
 Tireſiam

Tiresiā ex Græcis aiunt dixisse, stellarum erraticarū alias esse fœminas, alias mares, non tamen eadem efficere. Vnde eundem ancipiti quoq; sexu fuisse fabulantur, aliquando fœminam, aliquando marem. Porro Atreo & Thyeste de regno paterno decertantibus, iam tum maximam Astrologiæ, cœlestisq; doctrinæ curā fuisse Græcis, palàm est. Ac publico consensu statuerūt Argiui, ut uter scientia præcelleret, is imperio potiretur. Ibi Thyestes arietem illis in cœlo demonstrauit, atque hinc aureum arietem Thyestæ fuisse proditum est fabulis. At Atreus de sole, decq; uario illius exortu locutus est, ostendens non eodem modo ferri solem & mundum, sed contrario inter se cursu rapi. Et qui nunc uidetur occasus, cum sit occasus mundi, solis exortum esse. Hæc locutū, Argiui regem crearunt, magnamq; doctrinæ laudē est assecutus. Equidem & de Bellerophonte similia sentio. Nam alatum equum illi fuisse, non admodum credo. Verum arbitror illum hanc disciplinam sectantem, sublimiāq; cogitantem, & inter astra uersantem, in cœlū non equo ascendisse, sed animo. Eadem de Phryxo Athamātis filio dixerim, quē aureo ariete per aërem uectum fabulantur. Quin & ipsum sane Dædalum Atheniensem, etiam si res est noua auditu, tamen haud existimo eum ab Astrologia fuisse alienum. Sed cum ipse ea maxime est usus, tum filium suum eandem perdocuit. Ast Icarus cum iuuentutis calore & inscitia, non ea disquireret, quæ cōueniebant, sed ad ipsum usq; polū animo tolleretur, delapsus est à uero, totāq; aberrauit arte, & in mare præceps decidit rerum immensæ profunditatis. De quo Græci secus fabulantur, qui ex huius nomine sinum eius maris Icarium frustra uocant. Fieri potest, ut Pasiphaë quoque cum ex Dædalo de Tauro audisset inter stellas apparente, decq; ipsa Astrologia, in artis amorem incidit, ob id existimant factum, ut Dædalus illam tauro copularit. Sūt autem qui sciētiam in portiones partiti in singulis partibus singuli elaborarint, alij in ijs quæ ad lunam, alij quæ ad Iouem, alij quæ ad solem pertinent cōgerentes, neque non cursum, ac motum & uim illorū. Atq; Endymion lunæ rationem tradidit. Phaëton solis cursum deprehēdit, non ille quidem uere, sed moriēs imperfectam artem reliquit. Hæc qui ignorant, Phaëtonem solis filium credūt, fabulamq; de illo haudquam ueram narrant, adijisse Solem patrem, ac postulasse ab eo, ut sibi liceret lucis currum moderari, illum id concessisse, monuisseq; qua ratione foret aurigandum, Phaëtonem uero conscenso curru, partim ob ætatem, partim ob imperitiam ita egisse, ut aliquando esset uicinus terræ, aliquando longo semotus spacio à terra, interim mortales frigus atque æstus intolerabilis conficiebat. Ob hæc indignatum Iouem ingen-

ti fulminis telo percussisse Phaëtonem. Eum deiectum sorores circumstantes magno luctu prosequerantur, donec immutarent formas, quæ nunc sunt Populi, ac lachrymarum uice, quibus fratrem deplorabant, electrum destillant. Haudquaquæ hæc ita gesta sunt, neque pium est his habere fidem, neque Soli fuit filius, neque illi filius interijt. Sed narrat Græci & alia permulta fabulosa, quibus ego non admodum credo. Nam qui consentaneum est credere Aeneam Veneris fuisse filium, aut Minoa Iouis, aut Ascalaphum Martis, aut Autolycum Mercurij: Verum hi homines pij Dijsque grati fuerunt, eosque nascentes, hunc Venus, illum Iupiter, alium respiciebat Mars. Etenim qui patres familiars sunt mortalibus, in hoc progignendi genere, ij ueluti parentes sibi similia producunt omnia, & colorem, & formam, & facta, & animum. At rex quidem Minos Iouis auspicijs, Aeneas formosus Veneris fauore natus est. Fur Autolycus. At ea furacitas illi ex Mercurio contigit. Iam uero nec Saturnum Iupiter coniecit in uincula, nec in tartara præcipitem dedit, neque cætera machinatus est, quæ putant homines. Verum Saturnus extremus mouetur, proculque à nobis semotus est. Segnis illi motus, neque facilis animaduersu mortalibus, atque hanc ob causam illum stare dicunt, ceu uinculis alligatum. Cæterum ingens aeris altitudo tartarus appellatur. Sed potissimum ex Homeri poetæ Hesiodique carminibus liceat intelligere prisorum fabulas cum Astrologia consentire. Siquidem ubi Iouis catenam narrat, ac Solis iacula, quæ quidem ego radiorum ictus esse coniicio, tum urbes quas in clypeo finxerat Vulcanus, præterea choream, & uineam, ad hæc quæcunque de Veneris ac Martis adulterio dixit, deque detectione, haud aliunde, quam ex hac scientia sunt conficta. Quandoquidem Veneris & Martis concursus, Homericæ cantilenæ præbet argumentum, in alijs autem uersibus utriusque diuersum effectum descripsit, Veneris, cum ait illi.

Tute Venus iucunda magis connubia cura.

Porro de belli negocijs,

Cuncta cito hæc curæ fuerint Marti atque Mineræ.

Hæc cum intelligerent ueteres illi, maxime diuinationibus utebantur, nec eam ociosam esse putabant, adeo ut nec urbes conderent, neque moenia circumducerent, neque quentem occiderent, neque ducerent uxores, priusque de singulis à uate responsum accepissent. Denique nec ipsa deorum oracula, ab arte astrologica erant aliena. Verum apud Delphos uirgo prædicendi munus administrat, quæ cœlestem illam uirginem repræsentat, ac Draco sub tripode uocem ædit, quoniam & inter stellas Draco conspicitur, in Didymis uero templum est Apollinis, & hoc, sicuti mihi uidetur

uidetur, ex his Didymis, id est, geminis, qui cœlo sunt, appellatum. Vt
 quæ adeo uero diuinitio uisa est illis res sacra, ut Vlysses etiam cum erran-
 do fessus uellet certo de rebus suis cognoscere, ad inferos penetrarit, nõ
 quo uideret umbras & locum inamcænũ, sed quod cuperet cū Tiresia
 colloqui. Qui simul atque in locum peruenerat, quem Circe monstrarat,
 foueam fodit, oues mac̄tauit, cumque complures essent umbræ, atque
 inter has, matris quoque sanguinem bibere cupientes, nõ prius ille per-
 misit ulli, ne matri quidem, quàm Tiresia gustasset, coactusque esset si-
 bi uaticinium ædere, potuitque interim matris umbram uidere sitiẽtem.
 ad hæc Lycurgus Lacedæmonijs omnem reip. administrationem è cœ-
 lo temperabat, ac legem illis dedit, ne quando in bellum prodirent, an-
 te plenilunium. Non enim existimabant eandem esse ciuitatis admini-
 strationem, crescente luna & euanescente, propterea quod omnia ab illa
 regerentur. Porrò Arcades soli hæc non receperũt, nec in precio habue-
 runt Astrologiam, sed iidem ob imperitiam & stultitiam aiunt se luna
 antiquiores esse. Proinde cum nostri maiores usque adeo fuerint Astro-
 logia studiosi, huius ætatis homines partim aiunt fieri nõ posse, ut ho-
 mines finem inueniant diuinandi scientiæ, propterea quod neque certa
 sit, neque uera, neque Martem aut Iouem nostra causa moueri in cœ-
 lo, uerum illis humanarum rerum nullam esse curam, neque quicquàm
 esse eis cum his negocijs commercij, uerum secundum hos necessitate
 circumaguntur, partim dicunt Astrologiam non esse quidem menda-
 cem, at inutilem. Non enim mutari uaticinio quæcunque fatis decreta
 instant. At ego sanè utrisque respondere possum, stellas in cœlo suo qui-
 dem motu uolui, cæterum obiter eius motus effectum ad nos perueni-
 re. An uis equo currente, & gallinis aut hominibus tumultuantibus, la-
 pides subsilire, stipulasque moueri uentis cursu concitatis, syderũ uero
 uertigine nihil præterea effici, tum ab igni exiguo calor ad nos perma-
 nat, neque nostra tamen causa quicquàm erit ignis, neque illi curæ est
 æstus noster, ab astris autem nihil ad nos defluit. At sanè fieri non po-
 test, ut per Astrologiam ex malis bona faciamus, neque mutare quicquid
 earum rerum, quæ ab illis ad nos demanant. Sed hanc utilitatẽ ars ad-
 fert utentibus. Bona multo ante delectat eos, qui uentura præscierint,
 mala uero facile cum imprudentibus uenerint, accipiuntur. Neque enim
 in illos irruunt, sed quia meditata expectataque sunt, leuia mitiaque uidẽ-
 tur. Hæc mea est de Astrologia sententia.

LVCIANI DE ASTROLOGIA, DES. ERAS.
 ROTERODAMO INTERPRETE FINIS.